

THAM NHŨNG VÀ TRÁCH NHIỆM CỦA BÁO CHÍ TRONG ĐẤU TRANH CHỐNG THAM NHŨNG

LÊ XUÂN ĐÌNH

Trong cuộc đấu tranh chống tham nhũng, báo chí có vai trò rất quan trọng. Tuy vậy, việc đưa tin, điều tra phanh phui tệ nạn này có trường hợp báo chí bị lợi dụng đã đưa tin sai lệch, thiếu khách quan, làm ảnh hưởng đến nhiệm vụ, chức năng và uy tín của báo chí. Để khắc phục tình hình đó, không những phải nhận diện rõ bản chất của "quốc nạn" tham nhũng, mà báo chí cũng cần chấn chỉnh một số mặt.

1 - Nguy hiểm của tham nhũng

Tham nhũng (gốc tiếng la tinh là corruptio có nghĩa mục nát, đồi bại, hối lộ, tham nhũng) là một tội danh trực tiếp sử dụng vị trí quyền lực của mình để mưu lợi cá nhân, là sự mua chuộc và bị mua chuộc các quan chức, mua bán quyền lực. Trong Bách khoa toàn thư của Liên Xô (cũ) (xuất bản năm 1973) cho rằng tham nhũng chỉ tồn tại đối với các nhà nước có bóc lột, nhưng nó đặc biệt phát triển sâu rộng trong nhà nước tư sản ở giai đoạn đế quốc chủ nghĩa, ở đó các nhà chính trị và các nghị sĩ xoay sở lợi ích cá nhân và lợi ích riêng thông qua địa vị chính trị của họ. Trong tác phẩm "*Chủ nghĩa đế quốc và sự phân liệt trong phong trào xã hội chủ nghĩa*" khi vạch trần bản chất của chủ nghĩa đế quốc, V. I. Lê-nin đã đi đến kết luận rằng chủ nghĩa đế quốc là chủ nghĩa tư bản ăn bám hay đang thối nát, mà một trong những biểu hiện của nó là: "Phản động toàn diện về chính trị, đó là đặc tính của chủ nghĩa đế quốc. Ăn hối lộ, mua chuộc trên quy mô lớn, đủ mọi thứ tệ lậu..." (1)

Trong các xã hội phương Tây, tham nhũng được khái quát dưới các dạng như sau:

Biến thủ công quỹ: Đây là hình thức cổ điển nhất của tham nhũng. Ngày nay, các quan chức không thụ kết một cách trực tiếp, mà qua nhiều khâu trung gian, thậm chí rất tinh vi, bằng các biện pháp kiểm tra, kiểm toán thông thường khó có thể phát hiện. Vì vậy, có quốc gia, để ngăn ngừa tham nhũng, trước khi nhậm chức vụ, cá nhân đều phải kê khai tài sản riêng, quản lý cán bộ công chức trước hết là quản lý thu nhập cá nhân.

Nhận hối lộ: Hình thức này biến thủ công quỹ một cách gián tiếp, bằng cách sử dụng khéo léo chức vụ, địa vị của mình để thiên vị, đem lại lợi ích cho một chủ thể khác, rồi nhận được những khoản hối lộ từ chủ thể đó. Đây là hình thức tham nhũng tệ hại, gây nhiều hậu quả không thể lường trước, nhưng lại là hình thức tinh vi khó phát hiện, nhất là đối với những nước sử dụng

(1) V.I. Lê-nin: *Toàn tập*, Nxb Tiến bộ Mát-xcơ-va: 1981, t 30, tr 211

Thứ ba: Môi trường dân chủ chưa được hoàn thiện, nên chưa thể thực hiện được đầy đủ ý tưởng của Hồ Chủ tịch là: "phát động tư tưởng của quần chúng. Làm cho quần chúng khinh ghét tệ tham ô, lãng phí, quan liêu; biến hàng ức, hàng triệu con mắt, lỗ tai cảnh giác của quần chúng thành những ngọn đèn pha soi sáng khắp nơi, không để cho tệ tham ô, lãng phí, quan liêu có chỗ ẩn nấp" (8). Phát huy dân chủ, tăng cường pháp chế, giữ vững trật tự kỷ cương là các góc độ khác nhau của một mục tiêu thống nhất, đó là phát động tư tưởng quần chúng đấu tranh chống quốc nạn tham nhũng.

Thứ tư: Mặt bằng dân trí còn thấp, khoảng cách về tiếp cận thông tin còn khá lớn. Theo quy luật, tình trạng dân trí thấp chính là mảnh đất để bệnh quan liêu phát sinh và phát triển. Mà ở đâu có quan liêu, thì ở đó có tham nhũng, và ngược lại. Trình độ dân trí có ảnh hưởng trực tiếp đến sự hoành hành của bệnh quan liêu một phần quyết định là do năng lực tiếp cận thông tin có khoảng cách quá lớn giữa các tầng lớp dân cư (9).

Ngoài ra, mặt bằng trình độ chuyên môn ở ngay trong lĩnh vực hành pháp và tư pháp của nước ta cũng còn có sự cách biệt giữa khu trung tâm và các miền nông thôn. Bởi vậy, giả sử có hệ thống luật pháp tương đối hoàn chỉnh, thì vấn đề sống còn của việc thực hiện nghiêm chỉnh pháp luật, kỷ cương lại phụ thuộc vào trình độ chuyên môn của các cán bộ công chức ngành tư pháp. Trong khi đó, trình độ của đội ngũ tư pháp và hành pháp nước ta còn đang bất cập ghê ghớm.

Danh sách những vụ tham nhũng "điển hình" trong 10 năm qua ở nước ta có tên vụ án Tamexco, đường dây 500 kV Bắc - Nam và vụ án Lã Thị Kim Oanh. Công trình đường dây 500 kV năm 1994 bị điều tra xoay quanh việc mua bán 4.000 tấn sắt thép gây thiệt hại 3,1 tỉ đồng. Tổng kết vụ này, cơ quan chức năng đã kết án Bộ trưởng Bộ Năng lượng Vũ Ngọc Hải 3 năm tù. Ngoài ra còn truy tố 1 Thứ trưởng, 2 Phó tổng giám đốc, 2 Phó giám đốc. Theo danh sách chính thức này, hai vụ tham nhũng gây thiệt hại lớn nhất về tài chính là vụ giám đốc Phạm Huy Phước của Tamexco (năm 1997) với 100 tỉ đồng thất thoát; và vụ Lã Thị Kim Oanh,

giám đốc Công ty Tiếp thị đầu tư Nông nghiệp - Phát triển nông thôn, với 100 tỉ đồng thiệt hại.

Theo một báo cáo thường niên năm 2004 của tổ chức Minh bạch quốc tế (International Transparency), Việt Nam xếp thứ 102 trên 146 quốc gia về mức độ trong sạch. Danh sách 146 quốc gia năm nay dựa trên 18 kết quả thăm dò thực hiện từ năm 2002 của hơn 10 tổ chức độc lập. Năm 2003, Việt Nam, với 2.4 điểm, là một trong sáu nước cùng xếp hạng 100 trên tổng số 133 quốc gia. Năm 2004, trên tổng số 146 quốc gia, Việt Nam là một trong sáu nước đứng thứ 102, cùng với Phi-lip-pin, E-ri-tô-ria, Pa-pua Niu Ghui-nê, U-gan-đa và Dăm-bi-a. Thứ hạng của Việt Nam trong bản báo cáo của năm 2005 với năm 2006 gần như không thay đổi.

Nhìn từ vụ án nước hoa Thanh Hương, đến Tamexco... rồi Lã Thị Kim Oanh, PMU 18... cho thấy vụ bị phát hiện sau thường to lớn hơn vụ trước cả về quy mô tiền thất thoát lẫn các mối quan hệ móc nối trên dưới, trong ngoài.

Tính riêng một năm đầu thực hiện Luật Phòng, chống tham nhũng, các ngành chức năng, trong đó chủ yếu là ngành thanh tra đã triển khai 14.067 cuộc thanh tra, kiểm tra hành chính, chuyên ngành; kết thúc 12.636 cuộc thanh tra, kiểm tra phát hiện sai phạm với tổng giá trị lên đến 6.382.763.000.000 VNĐ, 5.478.583 USD, hơn 11.346 ha đất. Qua thanh tra, kiểm tra, ngoài kiến nghị xử lý, khắc phục sai phạm, giảm trừ, loại khỏi quyết toán... các tổ chức thanh tra đã kiến nghị thu hồi 3.550.446.000.000 VNĐ, 207.923 USD; kiến nghị xử lý hành chính gần 3.000 trường hợp, kiến nghị cơ quan điều tra xử lý 95 vụ liên quan đến trách nhiệm cá nhân của 201 người (10).

(8) Hồ Chí Minh: *Sđd*, tr 10, tr 576

(9) Theo cách đánh giá "bộ ba chỉ số" về mức độ giàu có của một quốc gia do tờ York Paper dựa trên phương pháp tính điểm (do Quỹ The Better World Fund cung cấp của tổ hợp nhiều chỉ tiêu rồi quy về ba nhóm, đó là tiến bộ trong kinh tế, xã hội và thông tin, thì Việt Nam được xếp thứ 44 trong lĩnh vực phát triển kinh tế trong số 70 nước đang phát triển (Nga được xếp thứ 49), thứ 59 trong lĩnh vực xã hội, nhưng lại đứng thứ 65 trong lĩnh vực thông tin (Trung Quốc được xếp thứ 53) (tổng chung là ta đứng thứ 60/70

(10) Xem *Tạp chí Cộng sản chuyên đề cơ sở*, số 3 (3-2007), tr 7 - 8

tiền mặt trong các giao dịch kinh tế, xã hội một cách phổ biến, các phương thức quản lý hiện đại chưa được áp dụng.

Tham nhũng thông qua vận động tranh cử của các tổ chức, các đảng phái hay các công ty khác nhau, để sau khi ứng cử viên của mình trúng cử sẽ tìm cách ban bố (vận động nghị viện hay quốc hội) những sắc lệnh hay chỉ thị có lợi cho những tổ chức đứng sau các quan chức hay các nghị sĩ. Trong hình thức này tham nhũng thông qua và liên quan chặt chẽ với các hình thức vận động hậu đài (lobby). Người ta dùng tiền để mua chuộc, mua lá phiếu để rồi sau đó sẽ lại được bù đắp và có lợi nhuận kèch sù nhờ vào việc ứng cử viên của mình trúng cử.

Trong các xã hội phương tây, tham nhũng là tổ hợp những hành vi vi phạm pháp luật và bị truy tố rất nghiêm nếu bị phát hiện. Nhưng như chúng ta đã thấy trong các xã hội đó vẫn xảy ra tham nhũng thường xuyên với các quy mô và mức độ khác nhau, ngày một tinh vi. Vụ phá sản của Tập đoàn Enron và Global Crossing ở Mỹ (năm 2001), vụ đưa hối lộ xuyên quốc gia trong Tập đoàn Siemens (Đức năm 2007) là những bằng chứng về những liên minh "ma quỷ" của một xã hội tư bản hiện đại, mà bản chất của nó là sự móc nối giữa các trùm tài phiệt với giới chính khách, hình thành nên cả một hệ thống nhằm nhịt các mối quan hệ giữa ngân hàng, các công ty môi giới chứng khoán, các công ty kiểm toán độc lập và các trung tâm môi giới chứng khoán để thực hiện lừa đảo và bịp bợm các cô đồng, thực hiện các mưu đồ tham nhũng (2).

Trong xã hội hiện đại, tham nhũng phát triển ở cả những chính thể định hướng phát triển theo chủ nghĩa xã hội. Cho nên người ta đã định nghĩa tham nhũng dường như là một tệ nạn chính trị - xã hội mà sự xuất hiện của nó gắn liền với sự ra đời của nhà nước, trong quá trình thi hành quyền lực của nhà nước, nghĩa là tham nhũng luôn luôn gắn liền với quyền lực nhà nước và các hình thức quyền lực chính trị khác.

Ngay trong những ngày đầu của sự ra đời Nhà nước công nông đầu tiên ở Đông - Nam Á, nhà nước quá độ lên chủ nghĩa xã hội, Chủ tịch Hồ Chí Minh (năm 1952) đã phân biệt rạch ròi, tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu là kẻ thù của nhân dân, không những thế còn là kẻ thù khá

nguy hiểm, vì nó không mang gươm - súng, mà nó nằm trong các tổ chức của ta, để làm hỏng công việc của ta. Tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu, dù cố ý hay không, cũng là *bạn đồng minh* của thực dân và phong kiến... Nó phá hoại đạo đức cách mạng của ta là cần, kiem, liêm, chính. Vì những lẽ đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh kêu gọi, chống tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu cũng quan trọng và cần kíp như đánh giặc trên mặt trận. *Đây là mặt trận tư tưởng và chính trị* (3).

Sự nguy hại của tham nhũng, Bác Hồ đã ví như "giặc trong lòng". Nó làm thất thoát tiền của của Nhà nước và của nhân dân. Nó làm hỏng nội bộ, gây mất đoàn kết, làm mất lòng tin của nhân dân với cán bộ, với Đảng và chế độ. Những kẻ tham nhũng, lúc thời bình thì tìm mọi cách lợi dụng đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước phục vụ cho lợi ích cá nhân hay một nhóm nhỏ cùng phe cánh với họ để trục lợi vật chất và địa vị. Lúc có giặc thì sẵn sàng chiêu hồi, phản cách mạng, phản dân, phản nước, phản Đảng.

Trên thực tế mặc dầu cuộc đấu tranh chống tham nhũng đã được tiến hành từ rất sớm qua nhiều đợt phát động, nhưng mỗi đợt đều có những đặc điểm riêng do hoàn cảnh lịch sử chi phối. Đặc biệt, trong giai đoạn tiến hành công cuộc đổi mới và chuyển đổi nền kinh tế từ tập trung, quan liêu, bao cấp sang nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, Đảng ta đánh giá thực chất của tệ nạn tham nhũng như một nguy cơ có thể làm mất niềm tin của nhân dân vào Đảng, thậm chí làm mất chế độ. Trong Pháp lệnh chống tham nhũng, tội danh tham nhũng đã được xác định rõ (Điều 1): "Tham nhũng là hành vi của người có chức vụ, quyền hạn đã lợi dụng chức vụ, quyền hạn đó để tham ô, hối lộ, hoặc cố ý làm trái pháp luật vì động cơ vụ lợi, gây thiệt hại cho tài sản nhà nước, tập thể và cá nhân, xâm phạm hoạt động đúng đắn của các cơ quan, tổ chức".

(2) Xem: Vũ Quang Việt: "Qua việc Công ty Enron phá sản và tư bản lũng đoạn cảnh báo hiện tượng tài chính kiểu "ngựa không cương". Báo Lao Động, số 48, ngày 25-2-2002

(3) Xem: Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, t 6, tr 484 - 502

Đại hội VII của Đảng đã thẳng thắn nêu rõ, một trong bốn nguy cơ chính hiện nay là nguy cơ xuất phát từ nội tại mỗi con người, mỗi đảng viên, đó là tệ nạn quan liêu và tham nhũng.

Đại hội IX tiếp tục nhận định: "Điều cần nhấn mạnh là: tình trạng tham nhũng và sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên đang cản trở việc thực hiện đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, gây bất bình và làm giảm lòng tin trong nhân dân..."⁽⁴⁾. Kiểm điểm lại việc thực hiện Nghị quyết Đại hội VIII, Đảng ta đã thẳng thắn chỉ ra những yếu kém, khuyết điểm là "Tình trạng tham nhũng, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống ở một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên là rất nghiêm trọng. Nạn tham nhũng kéo dài trong bộ máy của hệ thống chính trị và trong nhiều tổ chức kinh tế là một nguy cơ lớn đe dọa sự sống còn của chế độ ta. Tình trạng lãng phí, quan liêu còn khá phổ biến"⁽⁵⁾. Đảng ta chủ trương "Tăng cường tổ chức và cơ chế, tiếp tục đẩy mạnh cuộc đấu tranh chống tham nhũng trong bộ máy nhà nước và toàn bộ hệ thống chính trị, ở các cấp, các ngành, từ trung ương đến cơ sở"⁽⁶⁾.

Luật Phòng, Chống tham nhũng đã được Quốc hội khóa XI, kỳ họp thứ 8 thông qua ngày 29-11-2005 và 9-12-2005, Chủ tịch nước Trần Đức Lương ký Lệnh công bố.

Đại hội X của Đảng khẳng định: "Xử lý kiên quyết, kịp thời, công khai những người tham nhũng, bất kể ở chức vụ nào, đương chức hay đã nghỉ hưu, tịch thu, sung công tài sản có nguồn gốc từ tham nhũng; những người bao che cho tham nhũng, cố tình ngăn cản việc chống tham nhũng hoặc lợi dụng việc tố cáo tham nhũng để vu khống, làm hại người khác, gây mất đoàn kết nội bộ. Có cơ chế khuyến khích và bảo vệ những người tích cực đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực. Biểu dương và nhân rộng những gương can kiên liêm chính, chí công vô tư"⁽⁷⁾.

2 - Nhận diện tham nhũng

Đối với hiện tượng tham nhũng, cách tiếp cận của chúng tôi là bắt đầu từ môi trường kinh tế - xã hội làm cho tham nhũng nảy sinh, tồn tại (dung dưỡng) và phát triển.

Thứ nhất: Trong môi trường của nhận thức tư tưởng, phải nói rằng, một mặt, có sự suy thoái đạo đức cách mạng của một bộ phận cán bộ, đảng viên. Họ không tin tưởng vào sự thắng lợi của cách mạng nên sa đà vào chủ nghĩa cơ hội, chủ nghĩa hiện sinh. Từ đó hình thành nên lối sống gấp, sống thực dụng, lợi dụng chức vụ, địa vị để vơ vét của công, mưu lợi cá nhân. Mặt khác, ý thức đấu tranh của một bộ phận khác lại chưa đủ mức, đủ tâm, mà lý do chính là nhận thức chưa đầy đủ tính chất, thủ đoạn, và những mối nguy cơ, những tác hại do tham nhũng gây ra, cho dù công luận đã nhiều lần nêu lên tham nhũng như một quá trình "diễn biến hòa bình" từ nội bộ Đảng ta, hay tham nhũng là kẻ thù mới của cách mạng.

Thứ hai: Môi trường kinh tế còn có chỗ để tham nhũng ẩn náu, hay nói cách khác là chưa chấp, dung dưỡng tham nhũng. Chẳng hạn, hệ thống kế toán và kỷ luật tài chính còn thiếu minh bạch, thiếu chặt chẽ, nên một mặt, để lọt nhiều khoản chi tiêu sai nguyên tắc vẫn có thể quyết toán được. Mặt khác, nhiều định mức tài chính không sát thực tế. Chẳng hạn, thù lao hội họp, công tác phí và các định mức hoạt động khoa học, hành chính khác... làm cho người thực hiện thấy không thực tế nhưng để làm được việc thì phải "chấp nhận" với nhau một sự "linh động", nghĩa là nói dối để "được việc". Rồi tình trạng dùng bằng tiền mặt quá rộng rãi, nên không thể kiểm soát được thu nhập cá nhân, và hậu quả là tình trạng hối lộ phát triển tràn lan, dưới nhiều hình thức tinh vi không thể kiểm soát nổi. Ngay như trong xã hội có nền ngân hàng phát triển cao mà người ta vẫn hình dung nạn hối lộ như một con quỷ tàng hình, rất khó bắt được quả tang, huống chi ở nước ta, không ai kiểm soát các nguồn thu nhập của cá nhân. Người ta biểu nhau tiền mặt, chi phát tiền mặt tràn lan, "lại quả" qua các phi vụ làm ăn, đấu thầu. Có người đã mỉa mai rằng, còn một thành phần kinh tế "phong bì" trong nền kinh tế nước ta.

(4), (5), (6) Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội : 2001, tr 67, 76, 135

(7) Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2006, tr 129

Trong năm 2006, Thanh tra Chính phủ đã phát hiện nhiều sai phạm trong quản lý, chi tiêu tài chính, lãng phí, thất thoát với tổng giá trị lên đến 1.560.147.000.000 VNĐ và 5.478.583 USD. Ngoài việc kiến nghị giảm trừ quyết toán các khoản chi không hợp lý, yêu cầu khắc phục, sửa chữa, bổ sung theo đúng thiết kế, dự toán..., các đoàn thanh tra đã kiến nghị thu nộp ngân sách nhà nước 164.345.000.000 VNĐ và 207.923 USD. Đó là chưa kể các số liệu của ngành Kiểm toán nhà nước công bố gần đây.

Đối với một nước nghèo như nước ta, nhiều vùng địa phương đời sống của người dân còn gặp rất nhiều khó khăn; các vùng biên giới, hải đảo - nơi tuyến đầu của Tổ quốc còn thiếu thốn đủ thứ, thì nói thẳng ra rằng những con số trên đây quả thật là đau lòng và rất đáng lo ngại.

Điều còn lo ngại hơn nữa là số cơ hội chính trị, họ đang cố tình lợi dụng những sai lầm của chúng ta, nhất là trong cuộc chiến chống tham nhũng để "đục nước, béo cò", khoét sâu nội bộ, kích động quần chúng nhân dân gây mất ổn định chính trị.

3 - Trách nhiệm của báo chí

Từ những phân tích trên đây, thiết nghĩ trách nhiệm của báo chí trong việc chống tham nhũng hiện nay tập trung ở mấy vấn đề, như sau:

- Phát huy vai trò là người đưa tin, cung cấp thông tin trung thực và đầy đủ cho quần chúng nhân dân. Đây là vấn đề rất hệ trọng vì thông tin đầy đủ, kịp thời, một mặt, sẽ phát động được phong trào quần chúng vạch mặt chỉ tên các cá nhân, tập thể có dính líu đến tham nhũng. Mặt khác, quần chúng nhân dân bằng Quy chế Dân chủ ở cơ sở sẽ góp phần phát hiện các cá nhân thoái hóa, biến chất trong hàng ngũ lãnh đạo, từ địa phương đến trung ương. Nhưng để tránh có những hành vi đưa tin sai lệch, báo chí phải lấy sự thật làm tiêu chí quan trọng hàng đầu khi đưa tin, nêu cao trách nhiệm và đạo đức nghề nghiệp. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng căn dặn các cán bộ tuyên truyền trên Báo Cứu Quốc (Năm 1946) rằng: "Tuyên truyền, anh em nên chú ý một điều này nữa là bao giờ ta cũng tôn trọng sự thực. Có nói sự thực thì việc tuyên truyền của mình mới có nhiều người nghe. Ta đừng bắt chước những

nước tuyên truyền tin chiến tranh quá sai lạc sự thực" (11). Phải có kỷ cương nghiêm minh ngay trong lĩnh vực báo chí, đề cao đạo đức báo chí để không chấp nhận bất kỳ một biểu hiện hay hành vi nào chạy theo đồng tiền mà để báo chí bị mua chuộc, đưa tin thất thiệt làm hại đến cá nhân, làm ảnh hưởng xấu đến thanh danh của nền báo chí cách mạng của đất nước.

- Báo chí phải xứng đáng là diễn đàn của nhân dân. Điều đó thể hiện ở chỗ, sử dụng tốt "tai, mắt" của dân, đồng thời cũng là một "kênh" thông tin quan trọng để các cơ quan chức năng phát hiện tham nhũng. Có một thực tế là, các chỉ bộ chưa phát hiện ra tham nhũng trong tổ chức mình. Nhưng báo chí đã đóng góp quan trọng trong việc điều tra, phát hiện và đưa ra trước công luận nhiều vụ tiêu cực, tham nhũng trong nội bộ đảng, chính quyền ở các cấp. Đó là thế mạnh của báo chí. Vì vậy, phải phát huy sức chiến đấu của báo chí bằng cách đề cao vai trò diễn đàn của nhân dân trong việc phát giác, phát hiện tiêu cực, tham nhũng.

- Bằng hoạt động nghiệp vụ của mình, báo chí góp phần đắc lực vào việc phát hiện, điều tra viết bài để vạch trần các vụ tham nhũng lớn nhỏ. Những bài báo thuộc thể loại điều tra, phóng sự, phản ánh đúng hiện tượng còn có tác dụng thúc dục các cơ quan chức năng sớm làm rõ thực chất của vấn đề và đưa ra ánh sáng pháp luật để nghiêm trị.

- Trong đấu tranh chống tham nhũng, báo chí phải góp phần làm tốt vai trò giáo dục và định hướng dư luận. Đấu tranh chống tham nhũng là một nhiệm vụ quan trọng, góp phần cùng toàn Đảng, toàn dân ngăn chặn, đẩy lùi "quốc nạn" bằng những bài viết vạch rõ tội danh những kẻ tham nhũng, nhưng cũng phải coi việc cân đối giữa các loại tin, bài, nhất là những tấm gương làm việc tốt, cần, kiệm, liêm, chính, chí công, vô tư, theo phương châm "Lấy cái đẹp đè bẹp cái xấu". Thông tin tốt có tác dụng cổ vũ cái tốt, điển hình trong nhân dân, khuyến khích người dân noi theo. Không chạy theo sự tò mò của người đọc, làm giảm vai trò giáo dục và định hướng dư luận của báo chí. □

(11) Hồ Chí Minh: *Sđd*, t 4 tr 151